

Officerstidningen

Medlemstidning för Officersförbundet

nr 7 2010

SkyddC jagar insats

sid 10

Must varnar för
Google
sid 4

Officersförbundet
tar strid
sid 24

Pillermix mot
sjösjuka testas
sid 6

innehåll.

LEDARE

- 3 Arbetsgivaren och det tappade förtroendet

NYHETER

- 4 Inga extra pengar till ökat anhängorstöd
6 Mix av mediciner mot sjösjuka
8 Handlingsplan skärps
9 Felaktig uppgift om hälsa en säkerhetsrisk

FÖRBANDSBESÖK

- 10 Brist på insatser hotar motivationen

REPORTAGE

- 16 Danmark öppnar tre veteranhem

ANALYS

- 18 Militären vinner mark

FÖRBUNDSNYTT

- 20 Undersökning visar brister i försvarsförmåga
21 Sänkta avgifter ger högre pension
22 Förbundet drev försvarsdebatt
23 Officersförbundet på DN-debatt
24 Officersförbundet tar strid

DEBATT

- 26 Vart var vi? Vart är vi på väg

Förbundsdirektör
Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@
officersforbundet.se

Kamrer
Susanne Skäfte

Assistenter
Barbro Kristiansson
Berit Fekete

Ombudsmän
Pelle Avelin
Patrik Larsson
Conny Jansson
Mikael Boox
Mikael Kenttälä
Fredrik Norén

Medlems- och försäkringsservice
Monica Hornegård
Susanne Bredberg

Förhandlingschef
Niklas Simson

Informations-, press- och webbansvarig
Björn Lundell

Chefredaktör och ansvarig utgivare Officerstidningen
Björn Lundell

Stf press- och informationsansvarig Stf chefredaktör
Daniel Skoglund

Officersförbundets förtroendevalda revisorer:
Torbjörn Ekelund
Per Thulin

Adress:
Officersförbundet
Box 5338
102 47 Stockholm

Tel: 08-440 83 30
Fax: 08-440 83 40
E-post:
kansliet
@officersforbundet.se

OMSLAGSBILD
Skyddscentrum, skyddsmask
Foto: AnnaKarin Drugge

ANSVARIG UTGIVARE
Björn Lundell
08-440 83 48
bjorn.lundell@
officersforbundet.se

STF CHEFREDAKTÖR, STF ANSVARIG UTGIVARE
Daniel Skoglund
08-440 83 49
daniel.skoglund@
officersforbundet.se

REPORTER
Linda Sundgren

ADRESS
Förbundskansli/
tidningsredaktion
Box 5338
102 47 Stockholm
Besök: Sturegatan 15, 4tr

TELEFON
Växel 08-440 83 30

TELEFAX
08-440 83 40

PRODUKTION
Produktionsdesign AB

TRYCK
Ljungbergs tryckeri
Klippan

MANUSSTOPP
Officerstidningen
Nr 8, 11 oktober
Nr 9, 22 november

ANNONSER
Irmér Media AB
Tel: 08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons bokas senast
1 vecka före redaktionellt
manusstopp.

INSÄNDARE
Insändare som
överskrider 3 000 tecken
inklusive blanksteg
tas ej emot.

Redaktionen ansvarar
ej för insänt, icke
beställt, material.

Eftertryck utan skriftligt
tillstånd från redaktionen
förbjudes.

Frågor kring medlemskap, medlemsavgifter och försäkringar
Monica Hornegård
Susanne Bredberg
08-440 83 30
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm
Ombudsmän Medlemsstöd:
08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida
Björn Lundell
08-440 83 48,
070-552 92 19

PRESIDIUM

Förbundsordförande
Lars Fresker
Tel: 08-440 83 47
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@
officersforbundet.se

1. Vice förbundsordförande
Thomas Malmström
Tel: 08-514 39 512
thomas.malmstrom@
officersforbundet.se

2. Vice förbundsordförande
Johnas Mård
Tel: 0455-853 27,
Mobil 0703-20 23 49
johnas.mard@
officersforbundet.se

OFFICERSFÖRBUNDET

Arbetsgivaren och det tappade förtroendet

Försvarsmakten befinner sig mitt i en omvälvande förändring av sitt personalförsörjningssystem. Värnplikten har lagts vilande och våra insatsförband ska fyllas på med anställda gruppbefäl, soldater och sjömän. Försvarsmaktens kommer med andra ord att inom kort bestå av personal som är anställd i den ena eller andra former.

Försvarsmakten (FM) blir nu en aktör bland andra på den öppna arbetsmarknaden och kämpar om arbetskraften mot övriga aktörer. För att framstå som ett attraktivt val för den målgrupp FM vänder sig till, är det av stor vikt att man uppfattas som en god arbetsgivare.

Vid ÖB chefsseminarium i våras presenterades en hel del tankar kring dessa frågor, bland annat konstaterade en undersökning som presenterades att, bland dagens unga finns FM inte ens på kartan av arbetsgivare. De visste helt enkelt inte om att man kunde vara anställd som soldat.

I det läget kan man ställa sig frågan: "Vad gör FM för att uppfattas som en god arbetsgivare"?

Svikna kadetter

En god produkt säljer sig själv brukar man säga, en mindre god produkt kan vara svår-såld även med den fräsiggaste kampanj. Att bedöma hur en organisation behandlar de som redan är anställda, kan vara ett sätt att utvärdera trovärdigheten i dess löften och lockrop.

Huvudnumret just nu som man inte kan undgå att nämna är omregleringen av våra anställningsavtal. Försvarsmaktens anställda har tvingats, om de inte vill bli uppsagda, att skriva på en ansökan som inte närmare beskriver vad det är frågan om!

FM:s huvudargument verkar vara "Lita på oss, det förstår ni väl att FM kommer agera på ett ansvarsfullt sätt med individens bästa för ögonen".

Förtroende är som bekant inget som man får, det är något man förtjänar. Tyvärr ser jag inget i FM agerande i den här frågan som kan bygga det förtroendet.

Det kan tyckas att frågan inte är relevant i och med att alla nyanställda skriver på för utlandstjänst idag, men när presumtiva medarbetare gör sin värdering av sin

eventuellt blivande arbetsgivare tittar man som bekant även på hur dagens personal behandlas.

Tillsammans med hanteringen av de kadetter som anställs kan jag konstatera att våra unga blivande kollegor har en hel del att ta sig igenom och jag är inte förvånad över de tappade sugar som redovisas. När kadetter först i sent skede får reda på var de ska anställas, när besked ändras med kort varsel eller när förband går ut och säger att "här finns ingen plats" så förstår jag att det kan kännas motigt.

Frånvaro i förhandlingar

Att sedan FM inte på ett tydligt sätt har kunnat förklara skillnaden mellan olika personalkategorier grumlar soppan ytterligare. Idag ställer de unga många frågor kring skillnader i arbetsuppgifter och utvecklingsmöjligheter mellan olika kategorier. När deras äldre kollegor inte heller har svaren eller rent av har en felaktig bild av verkligheten, så ställs dessutom orimliga krav på våra nyanställda.

Ett annat område där FM har haft möjlighet att visa sig på styva linan är förhandlingsområdet. Hur tar man egentligen hand om personalen och personalens anställningsförmåner? Även här lyser de positiva initiativen med sin frånvaro. Samordningen inom området har under en längre tid varit under all kritik. FM har under en längre tid saknat förhandlingschef, och biträdande förhandlingschefen går till annan anställning. Kort sagt, frågan verkar inte tillräckligt intressant för att satsa resurser på!

Eller är det så att FM tror sig utanför arbetsmarknadens normala spelregler? Att man kan "ta befälet" eller bara "fatta beslut". Nä, vill man betraktas som en god arbetsgivare får det bli ändring och resurser avsättas för annat än det som ger feta rubriker. Hantering av den viktigaste resursen, personalen, måste få en mer framträdande roll i våra chefers medvetande. Uppgiften i all ära, men utan personal blir det svårt att lösa även den lättaste uppgift.

Sliten uniform, frustrerad personal

I slutet på sommaren presenterades en undersökning som gjorts bland förbundets med-

Foto: Ulf Löbke

lemmar. Det finns enligt undersökningen en utbredd oro bland våra medarbetare för att vi inte har tillräckligt bra utrustning eller är tillräckligt väl förberedda för våra uppgifter. Medlemmar berättar om problem att få ut en ny fältuniform när den gamla blivit trasig, eller att utrustning inte finns i tillräckligt mängd för att utbilda på. Det är signaler som måste tas på allvar av FM ledning.

Trots detta är jag – och många med mig – fortfarande anställda och har kvar tron på FM som en bra arbetsplats, men det börjar verkligen bli dags för arbetsgivaren att sätta personalfrågorna på agendan på allvar om man vill behålla personalens lojalitet. FM är inne i en tid av flera stora förändringar samtidigt, då är det extra viktigt för personalen att få respekt, förtroende och tydliga besked.

Budskapet är att snarast satsa tillräckliga resurser på att vårda den grundläggande resursen: De anställda. Annars riskerar hela bygget att rasa.

Thomas Malmström,

*1:e vice ordförande, Officersförbundet
Stockholm, den 20 september 2010*

Foto: Torbjörn F. Gustafsson - F&B

Nätkameror struntar i skyltar.

Must varnar för Google

Must, den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, varnar i en skrivelse för bland annat Google streetview och liknande firmor som automatiserat avbildar hus och gator, både från gatuplan och ovanifrån.

– Det finns massor av firmor som ägnar sig åt det här, men det har ännu inte fått några allvarliga konsekvenser, vad vi känner till, säger överstelöjtnant Mårten Wallén, chef för informationssäkerhetssektionen på Musts säkerhetskontor.

I skrivelsen uppmanas förband, skolor och centra att se över möjligheterna att skyla skyddsvärd verksamhet.

– Det räcker inte längre med bara ett staket med skyltar på. Vi måste se till att det som inte ska fasta på bild inte står så att det syns, säger Mårten Wallén.

I skrivelsen beskrivs även hur en eventuell polisanmälan bör utformas. Must känner inte till att några polisanmälningar ska ha gjorts sedan riktlinjerna utkom. (DS)

Historiskt gränsavtal i norr

Efter 40 års tvist har Norge och Ryssland nu löst striden om gränsdragning i Barents hav. Det rapporterade TT den 15 september. Den nya gränslinjen innehåller inga överlappande zoner och ligger ungefär mitt emellan den ryska och norska utgångspunkten i förhandlingarna, enligt nyhetsbyrån.

En stor del av avtalet handlar om regler för hur olje- och gasfält som sträcker sig över gränsen ska användas. Oenighet ska avgöras vid en internationell skiljedomstol. (DS)

Guldlocka dyrare för staten

Guldlockan för nit och redlighet har blivit dyrare för de statliga myndigheterna. Ett herrur kostar nu 4608 kronor och ett damur 3462 kronor. Det meddelar Arbetsgivarverket. Prishöjningen beror på ett ökat guldpris.

Utmärkelsen Nit och Redlighet kan tilldelas arbetstagare i statlig tjänst som under minst 30 år visat just de två egenskaperna. Arbetstagaren som erhåller utmärkelsen får välja mellan en guldmedalj, en kristallskål eller ett armbandsur av guld. (DS)

Inga extra pengar ti

Mer information, lokala kontaktpersoner och nätverksträffar. Det är några av de områden som Försvarsmakten ska utveckla inom det nya anhörigstödet. Men förbanden får inga extra pengar för att hantera uppgifterna.

Idel nöjda talare avlöste varandra vid FM:s presentation av det nya anhörigstödet på Armémuseum den 27 augusti. Förändringarna görs med anledning av den nya lag om utlandstjänstgöring som träder i kraft vid årsskiftet och som kräver större arbetsgivaransvar för soldatfamiljer i samband med insats. En heltidsanställd anhörigansvarig har tillsatts centralt och på lokal nivå ska förbandscheferna ansvara för anhörigfrågor med hjälp av ett antal kontaktpersoner.

– Det finns ingen gräns för hur många kontaktpersoner man kan ha. Det är upp till varje förbandschef att avgöra hur många som behövs, sa insatschef generalmajor Anders Lindström efter sitt anförande.

Men några extra resurser för att klara uppgifterna blir det inte.

– Det här är kärnverksamhet och det ska man klara ändå. Men vi gör det här nu, sedan får vi utvärdera och kanske blir det förändringar längre fram, sa Lindström.

Icke godkänt för tillikauppgift

Major Robert Trupp, chef för samverkanssektionen vid staben på Luftvärnsregementet i Halmstad, var en av åhörarna när åtgärderna presenterades. Han välkomnade Försvarsmaktens ambition med ökat stöd till anhöriga, men var kritisk till att åtagandena även fortsättningsvis ska ligga utanpå all annan verksamhet.

– För kontaktmännen inte tjänstledigt kommer de ändå att få hålla på med det på kvällar och helger. På den punkten blir det IG, sa Trupp.

Information till familjerna är en central del i anhörigstödet. Den nyproducerade broschyren, Försvarsmaktens guide för anhöriga, ska hjälpa till att förbereda de närmast berörda på vad som komma skall. Man har också översatt en dansk barnbok med praktiska övningar. Försvarsmakten ska dessutom arrangera anhörigträffar på olika orter runt om i Sverige. Men resan dit kommer deltagarna själva att få bekosta.

– När du ska betala själv är det många som inte kommer, det blir säkert inte mer än tio

Förbanden ska stötta de anhöriga, men helst utan att

procent som dyker upp, sa Robert Trupp. Trupp, som själv varit ute i insats och dessutom är engagerad i familjestöd till dem som åker ut idag, menar att det ofta är de små åtgärderna som gör skillnad för dem på hemmaplan.

– Det de uppskattar mest är när vi på förbandet skickar julkort till dem. Då känner de sig sedda och bekräftade och många gånger är det just det de behöver allra mest.

”Det de [anhöriga] uppskattar mest är när vi på förbandet skickar julkort till dem. Då känner de sig sedda och bekräftade och många gånger är det just det de behöver allra mest.”

Snöskottning otillåtet

En annan del i anhörigstödet är att Nätverket Invidzonen, som startades på initiativ av anhöriga, ska få ekonomiskt stöd av Försvarsmakten. Men ett ämne som lyste med sin frånvaro under FM:s presentation var hur hjälpen med praktiska göromål, som snöskottning, ska utformas.

Ökat anhörigstöd

det kostar något.

– Vi kan inte lösa allt, men jag tror att man ordnar det här ute på förbanden ändå. Om någon skulle drabbas av exempelvis översvämmning så tror jag säkert att de får den hjälp de behöver av förbandet, sa insatschefen.

Maria Jonsson Assander vid insatsstaben J1, säger att det inte finns något lagstöd för FM-anställda att under arbetstid åka hem till anhöriga och hjälpa till i vardagen.

– Frågan är om en sådan tjänst måste beskattas. Försvarsmakten är heller inte dimensionerad för att utföra sådana här uppgifter. Sådant här får man egentligen inte göra på arbetstid, men skulle det vara fullständig kris och panik så är det säkert ingen som skvallrar om någon hjälper till.

Jonsson Assander påpekar att den här sortens stödåtgärder är en fråga för avtalsförhandling. Den lösning som gäller nu, med ett barntillägg på några tusenlappar varje månad, tycker hon är en bra överenskommelse.

– Det ger familjerna mycket frihet att själva avgöra vad de bäst lägger pengarna. Många andra länder har samma system, som i exem-

pelvis Norge men där är bidraget betydligt högre än här. En annan tänkbar lösning i framtiden är att de olika organisationer som ägnar sig åt anhörigstöd tar på sig uppgiften.

Linda Sundgren

FAKTA: Ny lag för utlandstjänst

Första januari 2011 ersätts den gamla lagen om utlandstjänstgöring med en ny lag – *Lagen om försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser*. Enligt den måste Försvarsmakten ha en sammanhållen plan för arbetet med familje- och anhörigfrågor. Lagen vidgar även FM:s skyldighet att bistå de anhöriga ekonomiskt. Redan idag kan anhörig till soldat som råkat ut för något under insats få ekonomisk ersättning för psykologstöd här hemma. Den nya lagen är mer generös och medger ekonomisk hjälp för samtalsstöd, utan att soldaten råkat ut för något.

Förhöjd risk i Uganda

Armétaktiska staben (ATS) bedömer att läget för den svenska personalen i Uganda är spänt. Det är bland annat efterdyningarna av terroristattentatet i Kampala i juli som fått staben att bedöma att en förhöjd risknivå kan förekomma mot de svenska officerare som tjänstgör i EU:s träningsinsats, EUTM Somalia. Men också bristande rutiner inom EUTM bidrar till risken, enligt ATS. Svenskarna beordras bland annat att aldrig röra sig ensamma och undvika platser där många västerlänningar samlas.

EUTM stödjer Uganda med utbildning av 2000 soldater och underofficerare från Somalias säkerhetsstyrkor. I EUTM ingår fyra svenska officerare. Insatsen inleddes i april i år. (DS)

Fyra minor oskadliggjorda

Under en dryg vecka i augusti röjde marinen minor utanför Falsterbo. Det resulterade i fyra oskadliggjorda pjäser. Man beräknar att 40 000 av de cirka 165 000 minor som fälldes under kriget ligger kvar på Östersjöns botten. (LS)

Försvarshögskolans styrelse kritiseras

Försvarshögskolans (FHS) styrelse var inte beslutför när den i våras avsatte dåvarande rektor Mats Ericson.

Det konstaterar Högskoleverket i en nypublicerad utredning. Styrelsen borde ha tillkallat prorektor inför beslutet då rektorn själv inte kunde delta på grund av jäv. Eftersom Mats Ericson på egen begäran sades upp av regeringen från sin tjänst i slutet av april finner Högskoleverket dock ingen anledning att gå vidare i ärendet. (LS)

Rättelse: Felaktig byline.

Rätt ska vara rätt.

I *Officerstidningen* nr 6 2010 på sidan 38 angavs fel fotografnamn. Den som tagit bilden är major Jonas Skär på I19 i Boden. Redaktionen beklagar misstaget.

Bilden visar hur kadetter under utbildning på fältarbetskolan vattenbegjuter isytan som armerats med bräder. Därefter fryser vattnet och processen görs om fler gånger. Med armeringen ökar isens bärighet.

Mix av mediciner mot sjösjuka

Marinen testar nya mediciner mot sjösjuka. Syftet är att få bukt med den trötthet som de traditionella preparaten ofta ger.

Sjösjuka är ett problem inom marinen. Illamående, kräkningar och håglöshet påverkar prestationsförmågan och studier visar att även korttidsminnet försämras. På marknaden finns flera preparat som minskar illamåendet, men de kan också ge oönskade bieffekter.

– Framför allt blir man trött av dem och de allra starkaste somnar man nästan av. Då har man inte vunnit någonting eftersom personen ändå måste tas ur tjänst, säger Joakim Dahlman, sjöfartsforskare vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg.

Sjömän får amfetamin

Dahlman arbetar just nu med en studie för marinen där en ny kombination av mediciner testas på HMS Carlskronas besättning i Adenviken. Det ena preparatet är ett välbeprövat sjösjukepill; det andra en medicin som brukar ges mot illamående i samband

med cellgiftbehandlingar. Till skillnad mot sjösjukepillren ger det sistnämnda inga trötthetssymptom.

– Vi hoppas att medicinerna ska balansera upp varandra och att folk ska slippa bli trötta. Medicinerna är helt ofarliga men för säkerhets skull görs en extra hälsoundersökning av dem som deltar i studien för att vara helt säkra på att de är friska. I USA ger man sjömännen amfetamin för att minska tröttheten, men en sådan lösning har vi inga planer på, säger Joakim Dahlman.

Carlskrona har även försetts med utrustning som mäter vågfrekvens. Risken för sjösjuka är som störst vid långsamma, böljande rörelser och för att kunna utvärdera effekten av medicinerna behöver forskarna veta hur ofta fartyget varit utsatt för den sortens sjö.

– Den mest kritiska frekvensen ligger runt

0,2 hertz, vilket är två vågdalar per tionde sekund. Stötiga, guppiga båtfärder är sällan något problem ur sjösjukehänseende, säger Joakim Dahlman.

Vältränade mår sämre

Hur omfattande problemen med sjösjuka inom marinen är vet man inte. Dahlman säger att det forskats mycket på det området internationellt, men att svensk försvarsmakt är ett undantag.

– Traditionellt har försvaret knappt velat erkänna att det förekommer sjösjuka inom marinen. Men vi vet att det är ett problem och förmodligen finns det ett jättestort mörkertal.

Ett skäl till varför det talas lågt om fenomenet tror han hänger samman

med att det ibland dras paralleller mellan sjösjuka och kompetens. Men några sådana samband finns inte, enligt Dahlman.

”Den mest kritiska frekvensen ligger runt 0,2 hertz, vilket är två vågdalar per tionde sekund. Stötiga, guppiga båtfärder är sällan något problem ur sjösjukehänseende.”

RÖS-skyddat säkerhetsskåp
för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsskåpet har utvecklats av **KAMIC tillsammans med E.A. Rosengrens AB** på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC Box 278, 651 07 Karlstad, Tel: 054-57 01 20, www.kamic.se
ROSENGRENS Box 315, 192 30 Sollentuna, Tel: 08 587 677 07, www.rosengrens.se

Foto: Kottetoys

Vi är på plats

Inte på en stol, utan på flera olika uppdrag. Kanske bredvid dig.

Sjöland & Thyselius har uppdrag på samtliga FMVs anskaffningskontor.

Med 20 års erfarenhet inom försvarssektorn har vi idag en stor kunskapsbank. Därför kan vi se till att du får den kompetens du behöver.

Bland våra konsulter hittar du till exempel kravställare, verksamhetsutvecklare, systemarkitekter och projektledare. Men vi ger dig inte vilken kravställare eller systemarkitekt som helst, utan den som är rätt för just ditt uppdrag.

Rätt person på rätt plats helt enkelt.

Sjöland & Thyselius

Hälsingegatan 43, Stockholm

08-587 623 00

www.st.se info@st.se

FAKTA: Sjösjuka

Sjösjuka ingår i det vidare begreppet rörelsesjuka som även omfattar åksjuka och rymdsjuka. Rörelsesjuka uppstår när hjärnan får motstridig information via synsinnet och balansorganet om vad som händer i omgivningen. Alla som har ett fullt fungerande balansorgan kan drabbas av rörelsesjuka. Känsligheten påverkas av en rad faktorer såsom hunger, mat, törst, dryck, alkohol, rök, lukt och trötthet. Vanliga sjösjukesymptom är ökad salivavsöndring, svettningar, nedstämdhet, apati, blekhet, illamående, yrsel och kräkningar. Sjösjuka började uppmärksammas inom militären under andra världskriget då soldater som färdades över Engelska kanalen mådde så dåligt att de knappt kunde gå efter att ha klivit iland.

Foto: Håkan Nystrom - FBB

Traditionellt har försvaret knappt velat erkänna att det förekommer sjösjuka.

– Man är inte en sämre soldat eller officer för att man blir sjösjuk. Tvärt om visar studier att den som är vältränad löper större risk att drabbas än den som sällan motionerar. Något som däremot påverkar mottaglig-

heten för sjösjuka är hur ofta man utsätts för sjögång. – Den som är ute längre perioder brukar vänja sig efter ett tag. Men med de korta sjöresor som är idag, när man kanske bara är

ute några dagar åt gången, hinner kroppen aldrig anpassa sig till rörelserna, säger Joakim Dahlman.

Linda Sundgren

Hur skyddar vi Sverige?

FTS heter numera SBF, men innehåller fortfarande de regler som gäller när en krissituation uppstår. I årets utgåva från Försvarsdepartementet finner du alla gällande regler för hur vi ska agera vid terrorangrepp, krig och svåra olyckor.

Ny för i år är bland annat skyddslagen, som reglerar vad som kan utgöra skyddsobjekt och vad detta innebär. Till skillnad mot vad som gällde tidigare kan även bland annat depåer för kontanthantering och uppräkningscentraler vara skyddsobjekt.

TITEL *Sveriges beredskap och försvar*
BEST.NR 978-91-38-32534-6
PRIS 512,- exkl. moms

Fler titlar hittar du på **fritzes.se**

För beställning besök www.fritzes.se
Tel. 08-598 19190 Orderfax 08-598 19191
E-post order.fritzes@nj.se

FRITZES – DIREKT FRÅN SVERIGES MYNDIGHETER

 Fritzes
ett Wolters Kluwer-företag

Handlingsplan för hjälp till nödställda soldater skärps

Svenska förband ska bli bättre på att undsätta nödställda kollegor. Under hösten fattar Högkvarteret beslut om en handlingsplan i syfte att höja säkerheten för soldater i utlandstjänst.

– Det här är absolut nödvändigt. Ju fler incidenter vi utsätts för desto större blir behovet av ett sådant här system, säger major Tor Cavalli-Björkman vid K3 som deltar i projektet.

En handlingsplan för hur man ska hjälpa soldater som av någon anledning isolerats från sina kamrater har funnits i flera år, och sedan 2007 utbildas alla som ska göra utlandstjänst i så kallad person recovery (PR). Men enligt Cavalli-Björkman brister systemet i bland annat tydlighet och styrning; uppgiften har heller inte alltid tillräckligt hög prioritet i insatsområdena, anser han. Sedan 2006 pågår ett arbete för att utveckla ett genomgripande och välgrundat

Foto: Linda Sundgren

system för undsättning och i höst ska Högkvarteret fatta beslut om det.

– Vi har gjort ett grannlaga arbete där vi tittat på områdena doktrin, organisation, träning, materiel, ledarskap, personal och faciliteter. Vi har analyserat hur det fungerar idag, vilka brister som finns och vad som behöver åtgärdas, säger Cavalli-Björkman.

Personliga nödsändare

Person recovery syftar till att återföra soldater som av någon anledning avskilts från resten av förbandet. Det kan handla om kidnappningar eller stridsituationer men också om bilar som går sönder på otillgängliga platser. I insatsområdet integreras den svenska undsättningsplanen med andra länders.

– Det multinationella samarbetet är mycket viktigt och vi informerar oss alltid om hur de andra jobbar och vilka resurser de har. I den del av Afghanistan där Sverige verkar finns ett joint personal recovery center där vi arbetar gemensamt med de här frågorna och där det finns tillgång till bland annat helikoptrar, säger Cavalli-Björkman.

Redan idag fungerar systemet relativt bra, menar han, men säger att det finns sådant som kan bli bättre. Dels behövs en tjänst på Högkvarteret som sysslar enbart med de här frågorna. Dels behöver systemet i insatsorganisationen bli mer tydligt. Samtidigt utvecklas det tekniska stödet.

Foto: Niklas ENIÉN – FFB

Svenska förband ska bli bättre på att undsätta kollegor i nöd.

– Vi håller på att ta fram en personlig nödsändare inom ramen för ett EU-projekt. Det finns många olika varianter, men vi vill ha något som inte är för klumpigt att bära med sig.

Osäkerhet inför framtiden

Det finns dock en oro för att PR-arbetet ska ta ett kliv tillbaka i och med införandet av insatsorganisation 2014 (IO14).

– En förutsättning för att vi ska kunna fortsätta utbilda och utveckla inom det här, är att det finns ett försvarsmaktsgemensamt funktionscentrum som Överlevnadsskolan är idag. Med införandet av IO14 finns vissa osäkerheter om hur bemanningen ska genomföras eftersom det är tunt med den här sortens befattningar i den organisationen, säger Cavalli-Björkman.

Linda Sundgren

FAKTA:

Person recovery i fält.

1. Rapport – upprättas för att starta processen.
2. Lokalisering – tar reda på var den nödställda finns och säkrar dennes identitet.
3. Understöd – säkerställer överlevnad och ger stöd till anhöriga.
4. Undsätta – den nödställda befrias ur isoleringen.
5. Återförande – den undsatte återförs till egna förband för själslig och kroppslig vård, debriefing med mera.

Felaktig uppgift om hälsa en säkerhetsrisk

– *Glömska eller medveten mörkning?*

De som ska ut på insats svarar inte alltid sanningsenligt på frågorna i hälsodeklarationen. Något som kan få allvarliga konsekvenser under mission.

– **Vi ställer** inte de här frågorna för skojs skull. Det är viktigt att svara korrekt, både för sin egen och kollegornas säkerhet, säger Bertil Starfelt, läkare och sektionschef vid insatsstaben logistikavdelning (J4) på Högkvarteret.

Varje individ som ska göra utlandstjänst fyller i en hälsodeklaration. Frågorna spänner över ett brett fält med alltifrån motionsvanor och psykisk stabilitet till allergier, epilepsi och hjärt- och kärlsjukdomar. Men Starfelt berättar att soldater och officerare inte alltid uppger de åkommor eller skador de lider av. Det har även hänt att enstaka insjuknat under pågående insats.

– Men jag vill inte gå in på något enskilt fall eftersom risken finns att personen skulle känna sig utpekad, säger han.

Gråzon

Om de felaktiga uppgifterna i hälsodekla-

rationen beror på glömska eller på att man medvetet undanhåller information, är osäkert. Men oavsett orsak kan det få allvarliga konsekvenser.

– Insjuknar man i ett insatsområde där man har långt till sjukvård, som i exempelvis Afrika eller Afghanistan, kan det bli kritiskt, konstaterar Starfelt.

En anledning till att man väljer att hålla tyst om en åkomma kan vara att man är rädd för att inte få åka iväg. Men ett ja i hälsodeklarationen betyder inte per automatik att man är olämplig för utlandstjänst. Jan Bertlin är förbandsläkare vid Livgardet. Han säger att en åkomma alltid vägs mot den specifika tjänsten.

– En krämpa kanske inte spelar någon roll om du ska ha en stabstjänst i Kosovo, men är olämplig om du ska ingå i ett MOT-team i Afghanistan. Men det är viktigt att man överlåter till läkaren att göra den bedömningen.

Att man nekas åka på grund av uppgifter i hälsodeklarationen är ganska ovanligt.

– Av hundra personer är det kanske två tre stycken som bedöms som olämpliga. Man kan dessutom överklaga besluten och det är inte ovanligt att man får dispens och kan åka i alla fall, säger Jan Bertlin.

Läkarbesök under leave

Bertil Starfelt säger att ett annat problem är att tjänstgörande inte alltid berättar när de besökt läkare och fått vård när de varit hemma på leave (permission). Han poängterar att det är viktigt att en läkare som förstår förhållandena på plats i insatsområdet gör en bedömning innan återresan.

– Man ska alltid stämma av med förbandsläkaren innan man åker tillbaka, oavsett vilken åkomma det gäller. Det kan ju vara så att läkaren på vårdcentralen anser en person är frisk utifrån de förhållanden som råder här hemma, men ska man tjänstgöra i ett insatsområde kanske bedömningen blir en helt annan.

Linda Sundgren

Soldathemsförbundet stödjer anhöriga till soldater i utlandstjänst!

Stödets innehåll är utformat med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar, partner, släktingar och nära vänner i samband med en utlandstjänstgöring.

Vi erbjuder:

- Individuell telefonrådgivning och stödsamtal
- Familjerådgivning och parsamtal
- Kurser för par (s.k. PREP) i syfte att stärka relationen i samband med utlandstjänstgöring. Kursdatum: 8-10 okt, 19-21 nov
- Hjälp att genomföra träffar och andra aktiviteter för familjer på soldathemmen

För anmälan till höstens PREP-kurser, telefonnummer till rådgivning eller annan information, läs mer på: www.soldathem.org

SVENSKA
SOLDATHEMSFÖRBUNDET

Uppkäftig!

- Eller engagerad...

Milso är ett tjänsteföretag som erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-konsulter till myndigheter och näringsliv. Vi har alltid plats för fler engagerade medarbetare som kan utveckla vår verksamhet inom försvarsområdet.

Är du en av dem?
- Hör av dig!

Milso AB Wennerbergsgatan 10 112 58 Stockholm www.milso.se

SkyddC:

Brist på insatser hotar motivationen

CBRN-stridsmedel (biologiska, kemiska, radiologiska och nukleära) utgör fortfarande ett av de allvarligare globala hoten mot vår säkerhet. Trots att en majoritet av världens länder genom olika avtal förbundit sig att avstå från användning sådana stridsmedel och trots att de använts förhållandevis sparsamt genom historien, kan hotet inte nonchaleras. På Totalförsvarets Skyddscentrum tränar och förbereder man sig inför det värsta tänkbara scenariot.

–Det svåraste är att få folk att förstå vad vi gör, att CBRN inte bara är skyddsmask och klorkalk säger Michael Magnesten.

Michael Magnesten är stabschef på Sveriges minsta garnison med cirka 130 personer anställda. Totalförsvarets skyddscentrum (SkyddC) är försvarets kunskapscentrum för CBRN och här sker all forskning, utbildning och produktutveckling inom området. På SkyddC har man också ansvaret för försvarets CBRN-förband som ska kunna sättas in både inom och utanför Sverige.

Man brukar något förenklat dela in CBRN-incidenter i två kategorier, spridning genom olyckor och avsiktlig spridning. I dagsläget har Försvarmakten, i fredstid, ingen direkt utpekad arbetsuppgift vid en eventuell CBRN-incident inom Sverige.

Oavsett om det är fråga om en olycka eller en avsiktlig spridning är det Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) som har huvudansvaret och Försvarmakten är en stödresurs som kan kallas in vid behov. Men Michael Magnesten hade gärna sett att Skyddscentrum fått en mer aktiv del i krisberedskapen för CBRN-incidenter.

–I dagsläget finns det en viss skepsis mot oss från de civila aktörerna på området och det är synd. Vi har så mycket kunskap, erfarenhet och kompetens i denna fråga och hade gärna sett att samhället utnyttjat oss i en större utsträckning än vad som görs idag, säger Michael Magnesten.

SkyddC vill in i rotationscykeln

Även på den internationella arenan har SkyddC svårt att få utrymme. Tidigare har man från SkyddC bland annat skickat personal till Irak för att delta i förstörandet av de enorma mängder C-stridsmedel som hittades i Irak efter det första gulfkriget. Man utbildade även på plats personalen för det svenska fältsjukhus som fanns på plats under det första gulfkriget. I dag ingår man inte i Försvarmaktens planerade rotationscykel, utan får främst utbilda andra som ska i väg på internationella insatser, ett faktum som stör de flesta som tidningen talar med under dagen.

– Vi vill vara med och lösa Försvarmaktens

internationella uppdrag och jag anser att vi har en viktig funktion att fylla. Det är viktigt, annars är jag rädd för att mina medarbetare tappar sugen. Framför allt tror jag de yngre förväntar sig att få komma i väg, säger Michael Magnesten.

Risk = sannolikhet x konsekvenser

Men hur behåller man då skärpan och motivationen när ens uppgift är att förbereda sig för ett scenario som av många experter bedöms som ganska osannolikt?

Toni Dufvenberg är chef för CBRN-skolan och även kallad Mr SkyddC av sina kollegor, på grund av sin långa anställningstid på SkyddC. Han tycker att frågeställningen är felaktigt formulerad.

– När man gör en riskbedömning får man inte stirra sig blind på sannolikheten för att något ska inträffa. Man måste också väga in vilka konsekvenser en incident skulle få. Visst är det en relativt låg sannolikhet för att Sverige ska utsättas för en regelrätt attack med CBRN-stridsmedel. Men konsekvenserna, om det inträffar, kan ju bli enorma och fruktansvärda. Då är det inte så svårt att behålla motivationen och känna att det man håller på med är något viktigt, säger Toni Dufvenberg.

Ny skyddsmask på ingång

Vid sidan av utbildning är materiel- och metodutveckling inom CBRN-området en viktig arbetsuppgift på SkyddC. För närvarande håller man på att ta fram en grundläggande kravspecifikation för en ny skyddsmask, då den nuvarande snart faller för åldersstrecktet. Den nya skyddsmasken innebär inga revolutionerande nyheter, men ändå några förbättringar ►

”Vi vill vara med och lösa försvarmaktens internationella uppdrag, vi har en viktig funktion att fylla.”

Foto: Mats Carlsson – FFB

På Skyddscentrum utbildas CBRN-förband som kan sättas in både i och utanför Sverige.

► ringar som sannolikt kommer att uppskattas av den enskilde användaren.

– Det kommer att bli lättare att dricka och man kommer också lättare att kunna höra varandra, trots den täta skyddsmasken, berättar Ylva Larsson Leufvén, tf utvecklingschef på SkyddC.

Ibland sker materiel- och metodutvecklingen på initiativ av SkyddC, ibland är det vapenslagen själva som kommer med önskemål. På HMS Carlskrona pågår just nu ett försök, på marinens initiativ, med avståndsinstrument som upptäcker eventuell förekomst av farliga kemikalier i luften.

– På utvecklingsavdelningen finns representanter för alla vapenslagen och det sker en konstant kunskapsöverföring mellan vapenslagen och mellan civil och militär kompetens, säger Ylva Larsson Leufvén.

För en utomstående är just sammansmältningen av civil och militär kompetens ett av

de mest bestående intrycken. För att vara en militär anläggning har SkyddC en tämligen civil prägel och en stor del av kärnverksamheten utförs av civil personal. Men för de anställda är frågan en icke-fråga.

– Gränserna mellan officerare och civila är inte så stora. Vi är en liten arbetsplats och de flesta av oss sitter på flera stolar och löser de uppgifter som behövs lösas, säger Toni Dufvenberg.

Svårt att rekrytera soldater

På 1:a CBRN-kompaniet ägnar man sig dock för närvarande åt väldigt traditionella militära uppgifter. Just nu har man fullt upp med rekrytering och utbildning av nya soldater. När Officerstidningen är på besök pågår grundutbildningen av de 19 nya soldater som anställdes och under eftermiddagen kontrolleras soldaternas färdigheter vid skjutbanan. SkyddC hade hoppats på att rekrytera 26 soldater, men

ännu så länge har man inte lyckats rekrytera så många. Intresserade kandidater saknas inte, men de som söker håller inte måttet. En tre kilometer lång löprunda på maximalt 15 minuter sållade bort många av kandidaterna. Förbandets krav på naturvetenskaplig gymnasiekompetens är en annan vattendelare.

– Vi hade 103 sökande i första rekryteringsvändan. Av dessa kallade vi endast 30 till intervju och anställde sedan 11. Sedan lyckades vi rekrytera sju till i nästa vända, berättar Lennart Karlsson, ställföreträdande chef för 1:a CBRN-kompaniet.

Utlandstjänsten lockar

Alla soldater som anställdes den här gången har gjort värnplikten, men Lennart Karlsson har vissa farhågor för den framtida rekryteringen och anser att det absolut viktigaste är att se till att soldaterna behåller motivationen. Det kostar både tid, pengar och kraft att er-

Foto: Annika Karin Druggé

Utlandstjänst är nödvändigt för att motivera soldaterna att stanna kvar, tror många officerare på SkyddC.

sätta en soldat som slutar. Att få komma med i rotationscykeln för internationella insatser är en absolut nödvändighet, anser han.

–Vi måste kunna motivera vår personal och jag tror att vi kommer få svårt att behålla och rekrytera ny personal om vi inte får åka utomlands. Vi har samma kompetens som ett vanligt skyttekompani, men utöver det är vi också experter på CBRN. Klart att vi också ska få tjänstgöra internationellt som alla andra förband, säger Lennart Karlsson.

För Anders Sandström, före detta narkosköterska, numera sjukvårdare på 1:a CBRN-kompaniet var just utlandstjänst en av orsakerna till att han sökte sig till SkyddC. Han hade sökt till Utlandsstyrkan, när han fick en förfrågan om han inte i stället ville börja som soldat på SkyddC.

–Det ska bli otroligt intressant att få bli specialist inom det här området, säger Anders Sandström.

Anders Sandström ser en längre karriär framför sig inom soldatyrket. Personer som Anders Sandström med en tydlig och efterfrågad civil kompetens är något av en bristvara och det gäller för Försvarmakten att göra allt för att behålla dessa personer. För Anders Sandströms del är ett antal specialistutbildningar inplanerade och han kommer även att arbeta en månad per år inom sjukvården för att behålla sin sjukvårdskompetens.

Specialist på CBRN

Jonatan Löfgren är en annan specialist som sökt sig till SkyddC. Som specialistofficer hoppas han få chansen att fördjupa sig inom området CBRN, ett område han säger sig känna en skräckblandad fascination inför.

–CBRN är på ett sätt det ultimata dödligaste hotet som finns. På något sätt fascinerar det mig. Sedan finns det en miljöaspekt också. I Sverige har vi goda kunskaper om hur vi ska

handskas med dessa farliga ämnen. I andra länder har man inte kommit lika långt och det skulle kännas bra att få göra en insats på det området, säger han.

För Jonatan Löfgren råder dock samma osäkerhet som de flesta andra specialistofficerare. Det finns inga tydliga direktiv från Försvarmaktsledningen hur specialistofficerarna ska användas och varje förband försöker hitta sina egna vägar för att ge specialistofficerarna just den specialistkompetens som de behöver. Men styrning uppifrån saknas och därför vet inte Jonatan Karlsson idag vilka möjligheter till fördjupning som finns.

–Jag hoppas ju på att verkligen få bli en specialist i ordets rätta bemärkelse, specialist på någon av bokstäverna CBRN, säger Jonatan Karlsson.

Björn Lundell

”ÖB tar en onödig strid med personalen”

Precis som på övriga förband i Sverige har ÖBs krav på att personalen ska omreglera sina anställningsavtal, väckt starka känslor på SkyddC.

Även om olika individer, beroende på var de står i livet, berörs av frågan olika mycket, är personalen på SkyddC ganska enig om att frågan har hanterats på ett mycket klumpigt sätt av Forsvarsmaktens ledning.

– ÖB och hans chefer spelar på helt fel strängar och har visat exempel på ett extremt dåligt ledarskap i den här frågan. Man har

tagit en strid med sina medarbetare helt i onödan, säger Assar Eklund.

Assar Eklund är ordförande i OF SkyddC och han tror att ett antal av hans medlemmar kommer att välja att säga nej till tjänstgörings-skyldigheten och därmed lämna försvaret. Hans uppfattning är att det är medlemmarna runt 40 med små barn som känner sig hårdast pressat av kravet på en internationell tjänstgörings-skyldighet.

– Eftersom det råder en så stor osäkerhet på vad detta innebär i praktiken känner många av våra medlemmar som är mitt i livet och

har små barn att de mer eller mindre tvingas bort. Jag tror att Forsvarsmakten kommer att bli av med ett antal mycket kompetenta medarbetare helt i onödan bara för att man skött den här frågan så klumpigt, säger Assar Eklund.

Majoriteten av medlemmarna kommer att omreglera sina anställningsavtal, tror Assar Eklund. Men några kommer att sluta och Assar Eklund har svårt att förstå varför Forsvarsmaktens ledning agerat som man gjort i frågan.

– Man har inga problem att få folk till de

Your Choice for Demilitarization of Cluster Munitions

Extensive experience and State-of-the-Art Processes

www.nammo.com

NAMMO

internationella insatserna och om 10–15 år är frågan ändå en icke-fråga. Då har nästan alla ändå skyldigheten inskrivna i sina anställningsavtal, säger Assar Eklund.

Oroliga medlemmar

För att hantera medlemmarnas oro inför framtiden har man i lokalföreningen bjudit in Trygghetsstiftelsen som ska komma och informera om vilket stöd som den enskilde kan få vid en uppsägning/omställning. En information som är absolut nödvändig som läget ser ut nu, menar Assar Eklund.

–Medlemmarna ser om sitt hus och tittar över möjligheterna att göra något annat nu, säger Assar Eklund.

Utvecklingen går åt fel håll

Det är en något dämpad lokalföreningsordförande som tidningen träffar. Han tycker att relationerna med arbetsgivaren och förhandlingsklimatet är dåligt. Arbetsklimatet för

facket går åt fel håll. För många år sedan hade vi en relativ samsyn och kunde oftast komma överens i slutändan. Nu blir vi alltför ofta inte ens inbjudna till samverkan förrän besluten redan är fattade. Men samverkan är inte att bli tillfrågad i efterhand, säger Assar Eklund.

Soldater väljer Officersförbundet

Anslutningsgraden bland medlemmarna på SkyddC är i det närmaste fullständig, endast en officer har valt att stå utanför. I dagarna har även soldaterna ryckt in och Assar Eklund är inte orolig för att dessa kommer att välja att inte vara medlemmar. Hittills har två av 19 gått med i förbundet.

–Det viktiga är att de är medlemmar i något fack. Men jag vet att vi kommer att kunna rekrytera allihop till Officersförbundet, vi är det bästa valet för dem, säger Assar Eklund.

Björn Lundell

Foto: Annakarin Drugge

Assar Eklund, ordförande OF SkyddC

Patria

www.patria.fi

Patria AMV offers excellent protection and performance. It is nimble and reliable in all conditions.

Patria Oyj, Kaivokatu 10 A, FI-00100 Helsinki, Finland, Tel.+358 20 4691, Fax +358 20 469 2022, www.patria.fi, info@patria.fi

Danmark öppnar tre veteranhem

I Sverige har möjligheten att öppna ideella veteranhem diskuterats. I Danmark har tre redan öppnats.

Den 17 augusti i år slog Danmarks första hem för krigsveteraner upp portarna. Ytterligare två hem öppnades strax efter. De drivs av frivilliga men finansieras av danska försvarsmakten.

Carl Bratved är föreståndare, och eldsjäl, på hemmet i Fredericia, som ligger på mellersta Jylland. När man pratar med honom blir han flera gånger avbruten av att mobilen ringer.

– Javisst. Du är välkommen...

Bratved ursäktar sig och förklarar att det var ännu en hemlös krigsveteran som hade hört talas om hemmet och undrade om han kunde komma för någon eller några nätter.

Under eftermiddagen ska en annan veteran ”checka in”. Ett rum är redan upptaget. Från dag ett kom de, de före detta soldaterna.

Själv mord

Krigsveteranerna har varit förstasidesstoff för många danska tidningar i år. Det publicerades i våras en uppgift att elva danska soldater, under de senaste två och ett halvt åren, tagit livet av sig sedan de kommit hem.

Lars Christensen, i föreningen för krigsveteraner och deras anhöriga, säger att siffran är för låg. Sedan 1992 har 25 000 danska soldater tjänstgjort utomlands. 49 har omkommit, och Christensen tror att merparten av dessa tagit sina liv.

Först var det Balkankriget. Sedan Irak. Idag handlar det om Afghanistan.

Danmark verkar yrvaket ha insett att det finns en stor problematik kring de som vänder hem från krigsområden, och försöker skapa sig ett civilt liv. Även om långt ifrån alla får problem så är det många som efter tjänstgöringen förvandlas till hemlösa enstöringar, alkoholister eller narkomaner.

Uppmärksamheten, och de tre veteranhem som nu öppnats, hoppas Carl Bratved och Lars Christensen ska bidra till att ge vetera-

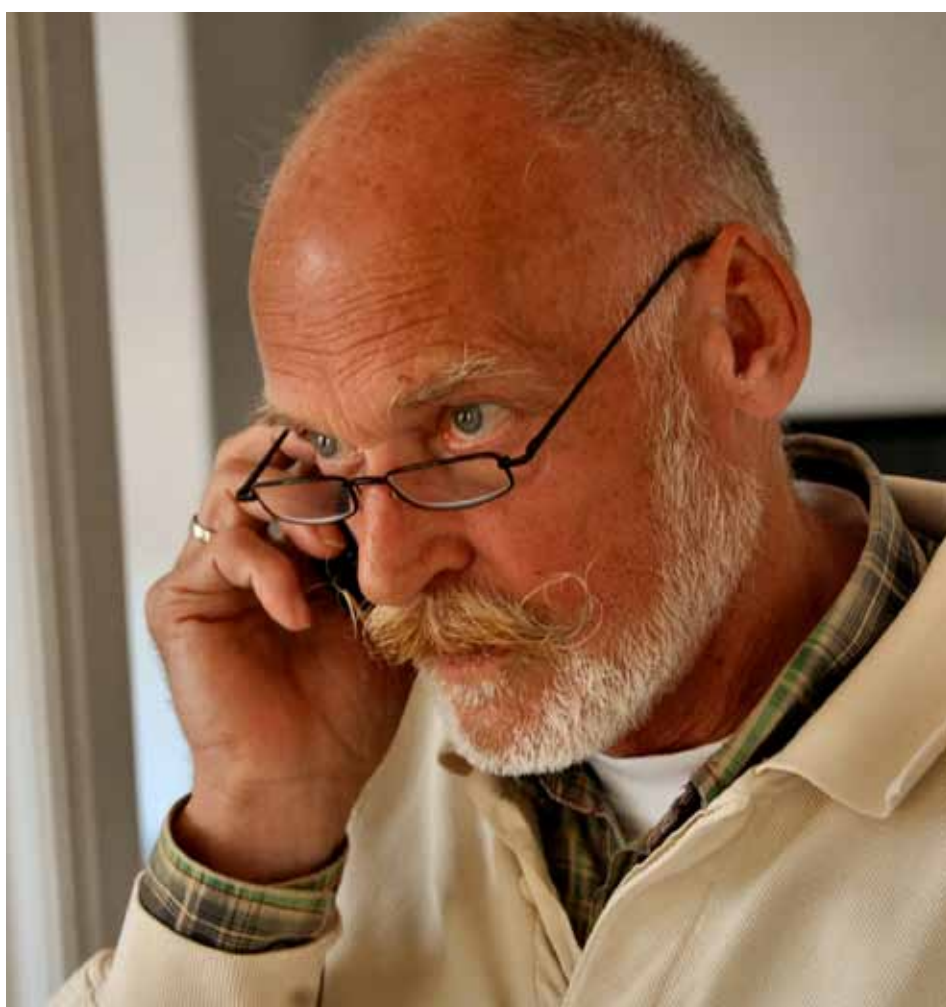

Foto: Per-Erik Tell

Hemmet föreståndare, Carl Bratved, är ständigt i telefon. Intresset för hemmet är stort.

nernas besvär legitimitet hos kommuner och myndigheter.

Samlingspunkt

De tre hemmen är tänkta att fungera som samlingspunkter. Platser där krigsveteranerna ska kunna träffas och prata med varandra.

– Vänner och bekanta orkar inte med att höra deras historier gång på gång, viftar kanske bort saker som de inte kan förstå. Därför finns det flera rum med soffor och sittgrupper och ett

större konferensrum. Men också ett rum där man kan ha barnen med sig och en rad övernattningsrum, för dem som behöver det tillfälligt.

– Tanken är att det inte ska finnas något uppgjort program, utan aktiviteterna i huset bestämmer de som kommer hit, säger Bratved.

120 frivilliga

För att hålla igång veteranhemmet bildades en stödförening. Carl Bratved säger att det krävs ungefär 120 frivilliga för att man ska kunna

vara bemannade dygnet runt i Fredericia. Just nu pågår utbildningen av dessa för fullt.

–Det är viktigt att här alltid finns personal, om någon vill komma mitt i natten ska det gå bra, och då ska vi ta emot honom eller henne.

De frivilliga, ofta själva veteraner eller anhöriga till veteraner, arbetar helt och hållet på ideell bas. Det finns också de som inte har minsta anknytning till försvaret, utan ställer upp för den goda sakens skull.

De enda pengar de får är en milersättning för att ta sig mellan bostaden och veteranhemmet.

Obemannat i Holland

Han berättar att i Holland finns veteranhus i varje stor stad, men att dessa är obemannade, och en kontaktsökande veteran riskerar att hamna i ett tomt hus.

Huset på Ansgarsvej i centrala Fredericia är ljus och luftigt. Väggarna är vitmålade, fätöjlerna och sittgrupperna är mjuka och inbjudande. Man kan stänga dörren om sig, eller välja att umgås i större grupper.

Övernattningsrummen är möblerade för att ge hemmiljö. Ingen ska påminnas om kasernen.

–I måndags hade vi en hemlös veteran som träffade försvarets socialrådgivare här hos oss. Han ville absolut inte gå till kasernområdet, och han hade inget eget hem att bjuda in till. De träffades här, berättar Carl Bratved.

Han vet att det finns ett antal hemlösa, plus den handfull män som valt att leva i skogen. Att hemvändande soldater blir hemlösa tycker inte Carl Bratved är så underligt.

–Drabbas du av posttraumatisk stress slutar

du kommunicera med folk. Du öppnar inte dörren, inte posten, betalar inte räkningarna och efter ett tag åker du ur din lägenhet, säger han.

Försvaret bekostar

Hemmet i Fredericia ska aldrig bli mer än ett korttidsboende. Några dagar, en vecka, kanske. Under den tiden ska man hjälpas åt att hitta andra lösningar.

Det är försvaret som står för driften av de tre veteranhemmen. Carl Bratved beräknar att det kostar en halv miljon danska kronor årligen. Det är dessutom ännu bara ett försök, fram till 2014, då utvärdering ska göras.

Bratved ser emellertid redan nu att behovet är stort.

Per-Erik Tell

Dansk veteran förstår skogsrymmarna

I danska media har nyheterna flödat i sommar om hur återvändande krigsveteraner tar sina liv, hamnar i fångelse, eller isolerar sig, och lever som eremiter i skogarna.

Tejs Mogensen i Horsens är också krigsveteran. Han är 37 år, familjefar med veckogamla tvillingar, och bor i ett helt vanligt villaområde. Han välkomnar det nyöppnade veteranhemmet. Trots den ordnade ytan har Tejs mer gemensamt med de som begått självmord, sitter i fångelset eller gömmer sig i skogarna, än med sina grannar.

Syndrom i 17 år

Tejs har insett och accepterat att han lever med posttraumatiskt stressyndrom, PTSD. Nu är det 17 år sedan han kom hem från sin FN-tjänstgöring på Balkan.

–Första natten kunde jag inte sova förrän min far satte igång gräsclipparen och lät den brumma hela natten, berättar han.

Det borde ha varit en väckarklocka, tycker han idag. Ändå dröjde det några år efter hemkomsten innan han på allvar bröt ihop. Tejs förstod någonstans att han hade problem. Men riktiga soldater går inte till psykologen. Det gör fegisarna, förlorarna.

–Dessutom, om jag hade gått till psykologen och sagt att jag har ett problem som jag inte

vet hur jag ska hantera, hjälp mig. Det hade betytt att jag skrev under ett dödsstraff för min karriär, säger han.

Förstår killarna i skogen

Efter ett psykologiskt sammanbrott under en genomgång med soldaterna ute på trupp och efter att flera försvarspsykologer misslyckats med att hjälpa honom gav Tejs upp. Han levde ensam i en liten lägenhet, skaffade sig så mycket jobb som möjligt och på helgerna handlade det bara om att dricka, dricka, dricka. Först när en bekant tvingade honom att sluta supa började vägen tillbaka till ytan.

– Jag förstår killarna som lever i skogen. Jag gör samma sak när jag kryper in på mitt arbetsrum och låser dörren och inte vill prata med någon. Det kommer jag att fortsätta att göra i hela mitt liv, säger han.

Han drar parallellen med en bankkamrer som utsätts för väpnat rån. Det är över på tio minuter, kanske ännu snabbare. Det är accepterat att de kan drabbas av PTSD.

–Jag utsattes för det här "rån" flera gånger varje dag, under sex månader. Ändå kunde man inte, eller vågade inte, ställa diagnosen, säger han.

Tejs Mogensen i Horsens hoppas och väntar på någon sorts behandling för sina psykiska problem men tillägger att så vitt han själv

Foto: Per-Erik Tell

Attityden var: "Riktiga soldater går inte till psykologen", säger Tejs Mogensen. Men tre år efter hemkomsten från Balkan bröt han samman.

vet så existerar det ingen fungerande sådan. Därför ser han oerhört mycket fram emot verksamheten på det nya veteranhemmet i Fredericia.

–Hemmet betyder för mig att jag plötsligt får ett socialt liv, att jag kan ha folk omkring mig och prata med dem om saker som är viktiga för mig att bearbeta. Jag kan avlasta min fru och min mor, säger Tejs Mogensen.

Per Erik Tell

Foto: Behrouz Mehri - AFP/Scampix

Översvämningarna i Pakistan har gett militären ett tillfälligt övertag mot fundamentalisterna i landet.

Militären vinner mark

Katastrofen kunde ha blivit en vändpunkt i Pakistan. Men militären har inget intresse av stabilitet.

Inget förenar så som en gemensam fiende. Så brukar det vara ute i världen när naturen rasar mot det samhälle människan byggt upp. Se bara vad som hände i Acehprovin- sen efter tsunamin 2004 och efter jordbäv- ningen i Mexiko 1985. I kärnvapenlandet med ett av vår tids mest strategiskt viktiga lägen, inklämt mellan västvärldens dåliga samvete Afghanistan och ett allt mer hög- teknologiskt Indien, gäller en helt annan logik. Översvämningarna längs Indusflo- den må vara den värsta katastrofen i FN:s historia, men det räcker inte.

Den första viktiga säkerhetspolitiska relationen som nu utmanas handlar om Pakistans politiska lednings förhållande till militären. Dem emellan råder mer el- ler mindre öppen konflikt. Staten är yt- terligt svag och president Asif Ali Zardari, änklung efter Benazir Bhutto, har tappat i popularitet sedan han tillträdde 2008, till förmån för militären.

Ann Wilkens, tidigare ambassadör i Pa-

kistan, nu ordförande i Svenska Afghanis- tankommittén, är oroad över utvecklingen.

– Militären har redan en alldeles för stark ställning i Pakistan. Man skulle kunna säga att militären är överfungerande, eller ja, den enda institutionen som egentligen fungerar i landet, säger hon.

Pakistankännaren Henrik Chetan As- pengren knuten till Uppsala universitet håller med.

– Den stora vinnaren på katastrofen, i alla fall pr-mässigt, är militären, säger han.

Maktkamp mellan militär och funda- mentalister

Översvämningarna har förskjutit makten i landet ytterligare i riktning mot befälhava- ren general Ashfaq Kiani. Han har tidigare relativt framgångsrikt lyckats bekämpa de militanta islamisterna, som är den andra viktiga säkerhetspolitiska maktfaktorn i Pakistan. Nu har vattenmassorna total- förstört all infrastruktur vilket naturligtvis försvårar även kampen mot talibanerna.

Under de månader, kanske år, av svält och arbetslöshet som de översvämmade delarna av landet har framför sig skapas en omfat-

tande rekryteringsbas för extremradikala grupper bland dem som förlorat allt. Det finns uppgifter om att talibanerna till och med hindrat hjälparbetare att utföra sitt arbete och istället satt upp egna läger där de kan propagera för sitt budskap.

Jihadorganisationen Lashkar-e-Taiba som anses ligga bakom terrorattackerna i Mumbai 2008 har till skillnad från taliba- nerna också en mycket uppskattad social verksamhet. De jobbar nu sida vid sida med militären i hjälparbetet.

En av världens främsta Pakistankän- nare, författaren Ahmed Rashid, menar att katastrofen ger talibanerna och andra fundamentalister fritt spelrum. Han fruk- tar att landet blir en »kollapsad stat med kärnvapen«.

Men det håller inte Henrik Chetan As- pengren med om.

– Man har sagt att staten kommer implo- dera ända sedan 1947, men det har ännu inte skett. Det finns visserligen mycket ilska mot staten men pakistanierna är av naturen inte revolutionära. Att till exempel Lashkar-e-Taibas militanta gren, som nu är förbjuden, skulle vinna sympatisörer tror

jag inte. När man sitter där på sitt hustak bryr man sig nog inte så mycket om vem som hjälper en. Det finns för övrigt flera toleranta muslimska rörelser som kan växa. Kort sagt, den grupp som är bäst på att fånga upp frustrationen efter katastrofen blir de som vinner mest.

USA – hatad allierad

Pakistan har ett alldeles särskilt förhållande till USA, en tredje mycket betydelsefull säkerhetsrelation. Officiellt är de allierade. Men enligt en färsk undersökning ser fortfarande sextio procent av pakistanierna USA som en fiende. Katastrofbiståndet på sextio miljoner dollar väntas inte spela någon roll annat än för att markera närvaro. Det säger Farooq Sulehria, pakistansk journalist boende i Sverige.

– Det hade inte ens hjälpt om de skänkt sextio miljarder. Hatet går djupare än propaganda från fundamentalister. USA:s roll har alltid varit att stödja de militära diktatorerna, de mutar och korrupperar. Nu anfaller de också regelbundet med drönare i jakten på talibaner, attacker som också kräver många civila offer, det i sig göder hat.

Efter elfte september utsåg USA Pakistan till sin allierade i regionen. De har bidragit med arton miljarder dollar bland annat för att bygga upp militären. Men USA-hatet förblir grundmurat. När Hillary Clinton

nyligen besökte landet sa hon att amerikanerna måste undra varför »vi skickar så mycket pengar till ett land som inte vill ha dem«.

– USA tror att de kan förändra bilden av sig själva. Men det tror inte jag, insatserna är för kortsiktiga. Anti-amerikanismen drivs av en hel medieindustri, säger Ann Wilkens.

Regeringen får skulden

Läget i Pakistan är i nu så akut att till och med ärkefienden Indien, en fjärde infekterad relation, nyligen erbjöd sig att skänka pengar. Pakistan slog först bakut, men efter ett par ilska debatter accepterade staten insatserna. Det gillades inte av militären, där inställningen till grannen i öster är skeptisk, framförallt på grund av den segdragna konflikten i Kashmir.

Även Afghanistan, den femte och sista viktiga säkerhetsrelationen, som också drabbats av översvämningarna, har bidragit med katastrofhjälp. Men grannländernas sammanlagda insatser bidrar föga mer än symboliskt. Henrik Chetan Aspengren jämför med Haiti efter jordbävningen där man nu planerar för att bygga upp en helt ny stat.

– Så går det inte att göra i Pakistan. Det

är omöjligt. Jag kan över huvudtaget inte se hur det skulle kunna bli bättre just nu, allt är oerhört dystert, säger han.

Hjälpbehovet i Pakistan är enormt och det mest allvarliga, säger Ann Wilkens, är att översvämningarna lades till redan existerande kriser.

– Ekonomiskt har det varit väldigt svårt, med inflation och hög arbetslöshet. Pakistan har inga marginaler att ta av, säger hon. Landets politiska ledning får nu allt mer skulden för att katastrofen blivit så omfattande.

– Översvämningar kommer varje år i ett land med monsunregn, men vad har regeringen egentligen gjort för att förhindra effekterna, frågar sig Farooq Sulehria.

– De har satsat motsvarande hundra miljoner kronor på förebyggande åtgärder, det är småpengar i sammanhanget. Jämför det med vilken budget militären har. Man misshushåller med alla typer av resurser, det handlar om prioriteringar och inte bara om korruption.

Emma Härdmark/Fokus

Denna artikel publicerades för första gången i tidningen Fokus nr 35/2010.

ENLIGT EN
UNDERSÖKNING ÅKER
9 AV 10 BARN
RUTSCHKANA
RACKABAJSARFORT.

Enligt en helt annan undersökning är vart sjunde barn oförsäkrat.

Oftast beror det på att föräldrarna tror att barnen genom skolan och samhället har ett tillräckligt försäkringsskydd. Så är det inte alltid.

Ring Medlems- och Försäkringsservice på Officersförbundet, 08-440 83 30 så reder vi snabbt ut om ditt barn verkligen har det försäkringsskydd som du tror och hoppas att det har.

Undersökning visar brister i försvarsförmåga

Officerskåren är splittrad när det gäller synen på den nya försvarsinriktningen, men är enig om bristerna i försvarspolitik. Åtta av tio officerare bedömer att det förband de tillhör inte har möjlighet att lösa sina stridsuppgifter. Det visar den första delen av Officersförbundets medlemsundersökning som presenterades i september.

Nästan hälften av officerarna är positiva till den nya försvarsinriktningen, men samtidigt är tre av tio ganska negativa eller mycket negativa. Officersförbundets undersökning visar också att tre av fyra officerare anser att försvarspolitikerna inte tar tillräcklig hänsyn till risken för en mer negativ utveckling i omvärlden. Dessutom anser åtta av tio att deras förband inte har tillräckligt med materiel, personal och/eller utbildning för att lösa sina uppgifter – väpnad strid och hävdande av territoriell integritet.

– När vi är ute och möter medlemmarna på förbanden hör vi ofta talas om brister och vakanser. Frågan var ett sätt att försöka fånga i vilken grad våra medlemmar uppfattar att försvarets system av system inte längre hänger ihop, säger Lars Fresker, ordförande, Officersförbundet.

Personalen betalar

Bristerna beror, enligt förbundets analys, på att försvarets verksamhet inte varit i balans under en längre period. Ytterst är det personalen som får betala priset för det underfinansierade försvaret och sju av tio officerare uppger att de funderat på att byta yrke det senaste året.

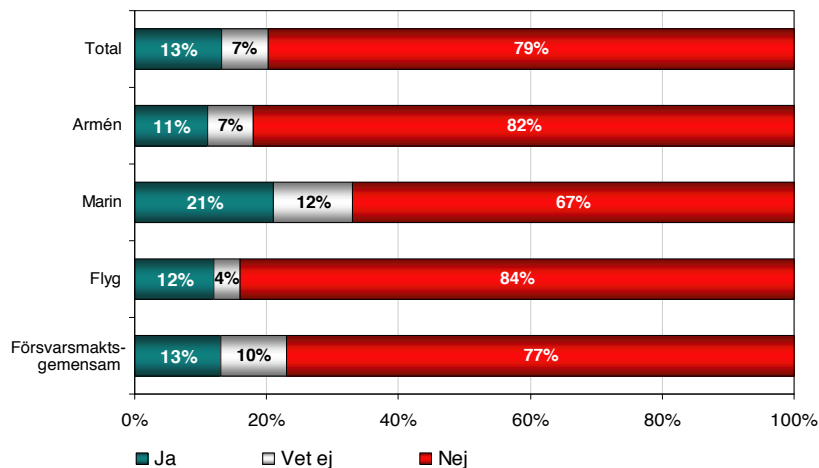
– Att försvarets balansräkning går ihop beror enbart på att politikerna blundar för att Försvarsmakten har stora vakanser, övningsverksamheten är för låg och att nödvändiga investeringar inte kan göras. Men det är en mycket kortsiktig förvaltning. För en sådan politik finns det inget försvar, säger Lars Fresker.

Delad kår

Officerskåren är delad i tre nästan jämnstora grupper avseende synen på alliansens försvarspolitik. En tredjedel är positiva, en tredjedel är delvis positiva och en tredjedel är negativa. Rapporten visar även att officerarna är positiva till internationella uppgifter. Tre av fyra är positiva till att det svenska försvaret har internationella fredsfrämjande uppgifter och fyra av tio har sökt, eller kommer att söka utlandstjänst under 2010, visar undersökningen.

Åtta av tio anser det finns brister i tillgången till material, personal och utbildning

Anser du att du och ditt förband har tillräcklig tillgång till materiel, personal och utbildning för att kunna lösa er del av Försvarsmaktens uppgifter i väpnad strid och hävdande av territoriell integritet

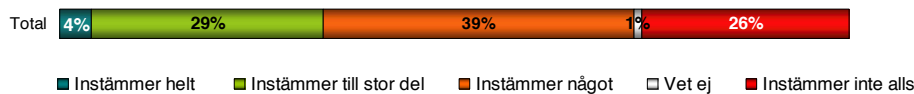
Tre av fyra tycker inte försvarspolitikerna tar tillräcklig hänsyn till risker i omvärlden

Anser Du att Sveriges försvarspolitik idag tar tillräcklig hänsyn till risken för en framtida mer negativ utveckling i omvärlden?

Delade uppfattningar om regeringens försvarspolitik

Jag har allmänt sett stort förtroende för regeringens sätt att hantera frågor rörande försvaret?

En av fyra har sökt utlandstjänst

Har du sökt eller överväger du att söka utlandstjänst under det kommande året?

990 medlemmar tillfrågades cirka 70 procent svarade på enkäten.

– Undersökningen bekräftar det jag uppfattat länge. Fler officerare söker utlandstjänster än det finns plats för, säger Lars Fresker.

Undersökningen genomfördes under april-juni av Novus opinion på uppdrag av Officersförbundet. 990 officerare tillfrågades och

cirka 70 procent besvarade enkäten. Metoden var en kombination av webb-, postal- och telefonenkät.

Fotnot: Undersökningen finns att ladda ned på Officersförbundets hemsida.

Ny medlemsavgift från första oktober

Från och med den första oktober inför Officersförbundet en ny avgiftskategori. Aktiva medlemmar med en grundlön på 17 999 kronor, eller lägre kommer att få en månadsavgift på 150 kronor i månaden.

Eftersom medlemsavgiften till förbundet betalas i efterhand kommer den nya avgiftskategorin att synas först på räkningen som ska betalas senast den sista oktober. Den nya avgiften gäller inte retroaktivt.

Bakgrunden till beslutet är att förbundet fått en ny medlemskategori i och med att Försvarsmakten börjat anställa soldater och sjömän. Dessa har generellt ett lägre löneläge än officerarna och därför anser styrelsen det motiverat med en lägre avgiftskategori.

– Det var nödvändigt att vi kompletterade med en avgiftskategori som bättre matchade medlemmarnas lönenivåer, säger Lars Fresker, förbundsordförande i Officersförbundet.

FAKTA:

Medlemsavgifter

Månadslön	Månadsavgift
–17 999 kr	150 kr
18 000–20 999 kr	180 kr
21 000–24 999 kr	200 kr
25 000 kr –	230 kr

Höstkampanj på förbundets webbshop

Du vet väl om att du via förbundets hemsida kan köpa profil- och presentprodukter med förbundets emblem.

Webbshoppen är öppen för medlemmar och för förbundets lokalföreningar. Lokalföreningarna har även möjlighet att beställa profilprodukter med sina egna förenings-
emblem.

Ingången till webbshoppen hittar du under fliken Min sida på www.officersforbundet.se

Fram till den 31 oktober pågår en höstkampanj där ett antal utvalda produkter i sortimentet säljs till reducerat pris.

Från Försvarsmaktens personalansvarsnämnd

Misshandelsdömd får behålla jobbet

En yrkesofficer som dömts för misshandel och olaga hot får behålla sitt jobb. Officerens förbandschef ansåg att han inte längre kunde försvara en fortsatt anställning i myndigheten för individen efter de aktuella domarna.

F-Pan valde dock att avskryva ärendet. Ansvarsnämnden hänvisar till att officerens hemmaförband inte har omplacerat individen, eller på annat sätt i handling uttryckt sitt bristande förtroende under det tid som gått sedan dom avkunnats. Inte heller synes förtroendet ha påverkats under utredningstiden.

Vidare har officeren erhållit goda vitsord i sin tjänstgöring. Därför synes han inte ha visat sig ”så olämplig för fortsatt anställning som yrkesofficer att det föreligger grund att skilja honom från hans anställning.”

En ledamot anmälde avvikande mening.

Felaktiv nyckelförvaring gav löneavdrag

En yrkesofficer har förvarat kassannycklarna i ett olåst dokumentskåp, samt varit försumlig med utbetalning av förmåner till värnpliktiga och dessutom inte fyllt i taxibiljetter till de värnpliktiga på korrekt sätt.

För ovanstående ges officeren 25 procents löneavdrag i åtta dagar, beslutar F-Pan.

Avdrag för olovligt nyttjande

En yrkesofficer nyttjade, utan tillstånd, ett Försvarsmaktsfordon för resor mellan hemmet och arbetsplatsen under en dryg vecka. Disciplinpåföljden är 25 procents löneavdrag i fem dagar.

Varnas efter rehabiliteringskolk

En civilanställd varnas av F-Pan på grund av att den uteblivit från sin missbruksrehabilitering, samt inte längre ”utför arbete av någon betydelse”. F-Pan erinrar också individen om att fortsatt misskötsamhet kan leda till uppsägning.

Löneavdrag för privattankning

En yrkesofficer ges löneavdrag om 25 procent i fem dagar för att ha nyttjat Försvarsmaktens tankkort när han inte varit i tjänst. Ytterligare en officer ges löneavdrag om 25 procent i åtta dagar för att ha tankat med Försvarsmaktens tankkort vid 19 tillfällen på sin fritid.

Förbundet drev försvarsdebatt

Under början av september lyckades Officersförbundet få upp försvarsfrågan till debatt.

– Vi ville få politikerna att lägga korten på borden avseende de planeringsförutsättningar som gäller för Försvaret. Nuvarande ekonomiska ram borgar för förbandsnedläggningar. Det anser vi att politikerna måste vara ärliga med, säger Lars Fresker.

Och en debatt blev det faktiskt. Frågan om förbandsnedläggningar efter valet diskuterades både i lokala medier och i riksmidia under de efterföljande veckorna.

– Att försvarets verksamhet får allvarliga problem om de rödgröna skär bort ytterligare två miljarder är väl inte någon överraskning, men även utifrån alliansens politik räknar försvaret med att behöva lägga ned förband. Inget av blocken har balans mellan uppgifter och resurser. Det tyckte vi inte hade framgått i debatten inför valet, säger Lars Fresker.

Oklar status

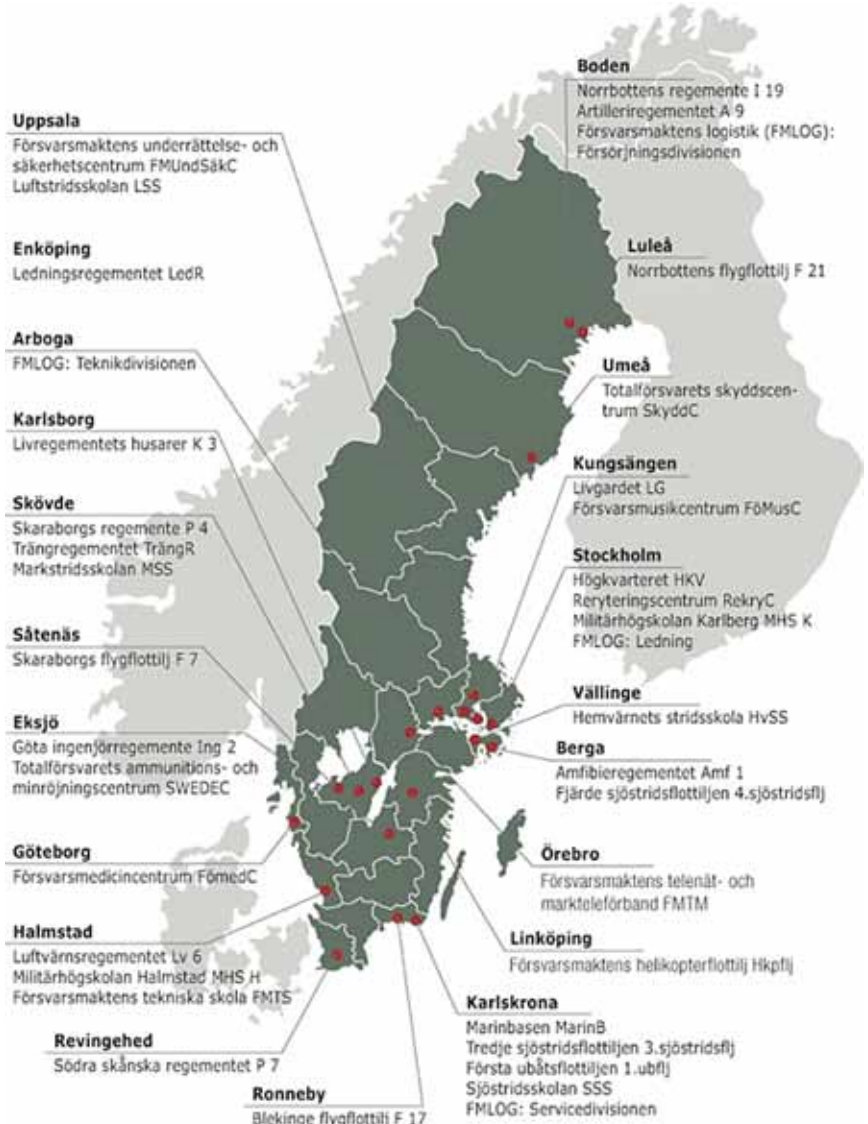
Målet var att rikta uppmärksamheten mot den politiska nivån. Samtidigt svarade Försvarmakten att myndigheten inte alls planerade för några nedläggningar, vilket skapade viss förvirring i debatten – och på förbundet.

– Försvarets svar förvånade oss. I Försvarmaktens utvecklingsplan från 27 maj och i budgetunderlaget för nästa år, finns hänvisningar till att förband behövs läggas ned utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar. Vad vi kan se gäller samma förutsättningar fortfarande, säger Lars Fresker.

Att Försvarmakten sedan inte har mandat att genomföra förändringarna är en annan sak än att Försvarmakten räknar med att få beslut om att lägga ned förband, eller få mer pengar, menar Fresker och pekar på vad Jan Salestrand, chefen för ledningsstaben, sade i Officerstidningen (OT) nummer två i år, när FMUP:n lämnats in till regeringen:

”Det är viktigt därför att vi är nogga med att framhålla för politikerna att hela planen bygger på att vi ska göra en anpassning av grundorganisationen. Skulle vi vara vaga med det internt eller externt finns en risk att det här försvinner bort” sade Jan Salestrand till Officerstidningen.

– Att försvarsministern Tolgfors tror att genomförandekommittén kommer att frigöra resurser är inget att gå på innan pengarna finns. Försvarsministerns bedömning kanske

Det är frågan om förbandsnedläggningar som skapar mest debatt.

ändras efter valet, vilka planer har Försvarmakten då? Vad betyder Försvarmaktens underlag till regeringen? Här måste försvarets ledning vara tydlig med vilka antaganden man har gjort, säger Lars Fresker.

Återigen balans

Samtidigt försökte förbundet ånyo få ut sin syn att uppgifter och resurser måste vara i balans. Krävs nedläggningar av förband för att få balans, bör förband läggas ned, är förbundets uppfattning.

– Samtidigt vet vi också att ytterligare nedläggningar nu kommer att försvaga försvarets förmåga att verka i hela landet än mer. Och ett framtida återtagande kommer att kosta

enorma summor. Om politikerna faktiskt beslutar att åter ha reell permanent militär närvaro på Gotland kommer säkert kostnaden för det att vara ett upplysande exempel, säger Lars Fresker.

Helst skulle förbundet självklart se att Försvarmakten varje år erhöll kompensation för kostnadsökningar. Endast på det sättet kan försvaret få en längre tid av stabilitet. Om anslaget tillåts att successivt urholkas blir det nya nedläggningar och omorganisationer som följd.

– Försvaret måste få arbetsro. Det går inte att ständigt lägga ned och omorganisera. Det sliter sönder organisationen. Inget kan växa på den åker som ständigt plöjs, säger Lars Fresker.

Officersförbundet på DN-debatt: Politikerna mörkar medan försvarets fogar knakar

De politiska blocken måste vara ärliga om förbandsnedläggningar och säkerhetspolitik.

Våra medlemmar, soldater och officerare i försvaret, oroas över den politiska debatten om försvaret. Båda blocken mörkar en politik som kommer att leda till ytterligare förbandsnedläggningar. Detta samtidigt som vi går en säkerhetspolitiskt osäker framtid till mötes.

Försvarmakten planerar i dag, utifrån alliansens försvarspolitik, för nedläggningar motsvarande minst ett arméregemente och en flygflottilj, samt tio utbildningsgrupper för hemvärnet. Detta sker utifrån den av alliansen givna försvarsbudgeten.

Alliansen avser dessutom att spara två miljarder i försvarsmyndigheter utanför Försvarmakten som Förvarshögskolan (FHS), Försvarets materielverk (FMV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

När de rödgröna lanserar sina nedskärningar om två miljarder inom Försvarmakten jämför de med alliansens två miljarder som i huvudsak ligger utanför Försvarmakten vilket är djupt ohederligt.

Försvarmakten räknar med att de två miljarder som sparas inom försvarssektorn överförs till försvaret och finansierar det nya yrkesförsvaret. En ytterligare besparing om två miljarder, som de rödgröna föreslår, kan få katastrofala följder för en redan pressad verksamhet.

Under ytan knakar det i försvarets fogar. Under en längre tid har uppgifter och resurser inte varit i balans – och är så inte heller i dag.

Även bakom tjugiga fartyg och flygplan döljs en dyster vardag. Visbykorvetterna saknar beväpning och kan i nuläget knappt försvara landet eller delta i internationella insatser på grund av de inte kan försvara sig mot luftangrepp. Luftvärn ombord blev för dyrt.

För Jas-flygplanens del handlar det om brist på robotar och andra vapensystem vilket gör att flygplanet flyger, men har dåligt med vapensystem att skjuta med. Inom armén har övningar i större förband inte genomförts på lång tid. Listan på brister kan göras längre.

Våra medlemmar lever med bristerna men har svårt att prata öppet om dem då problemen ofta omfattas av sekretess.

Samtidigt vet vi – och även riksdagen – att omvärlden går mot ökad osäkerhet bland annat med ökad konkurrens om naturresurser, framförallt olja och gas. Allt detta har beskrivits i riksdagens egna betänkanden samt i försvarets rapporter.

Den globala utvecklingen är svårförutsägbart och Ryssland, vår närmaste stormakt, strävar efter att öka sin militära kapacitet.

Politikerna bör vara tacksamma att Försvarmaktens ledning inte protesterar högljutt utan lydigt följer i kopplet. Den tacksamheten skulle politikerna bland annat kunna visa genom att åtminstone vara ärliga med de konsekvenser som genomförd, eller önskad, politik får för landets försvar.

Det har vi väljare och medborgare faktiskt förtjänat.

Lars Fresker

*Förbundsordförande, Officersförbundet
Fotnot: Denna text publicerade på DN-debatt lördagen 4 september.*

Från Försvarmaktens personalansvarsnämnd

Löneavdrag för utebliven läkarkontroll

En yrkesofficer i flygtjänst får löneavdrag om 25 procent i 25 dagar för att, sedan 1998, inte ha genomgått anbefallda läkarundersökningar, alternativt inte gjort dem i tid eller gjort dem hos läkare som inte varit godkända för militära läkarundersökningar.

F-Pan finner dock att det inte finns saklig grund för avsked, eller uppsägning av personliga skäl, eftersom officerens närmste chef underlåtit att kontrollera om officeren skött sina läkarundersökningar, trots att chefen sedan tidigare känt till att officeren haft en historia av att inte sköta sina medicinska kontroller.

Även officerens chef ges löneavdrag om 25 procent i 20 dagar för att han inte tillsett att hans underställda genomfört anbefallda kontroller.

Löneavdrag för flygande penis

Foto: Fredrik Forsman - F&B

Kritik mot klädsel och flagga.

Två yrkesofficerare ges löneavdrag om 25 procent i tre dagar för att ha agerat olämpligt, samt brutit mot gällande säkerhetsbestämmelser. Officerarna framförde under en övning en G-båt prydd med en vit flagga som de målat en flygande penis på. Den ene var dessutom endast iklädd kavaj och kalsonger och den andre fältuniform. Syftet med båtfärden var att kontrollera noggrannheten i de värnpliktigas spaningsrapporter.

De två borde ha burit överlevnadsdräkt enligt säkerhetsbestämmelserna, skriver nämnden. Vidare kan kontroll av detaljriktedom i de värnpliktigas spaningsrapporter "definitivt göras på ett annat, lämpligare, sätt" menar F-Pan.

Officersförbundet tar strid

Officersförbundet ställer i nuläget inte upp på Försvarens prioriteringar avseende förhandlingsarbetet. Högsta prioritet för förbundet är istället att avtal sluts om villkor och ersättningar för medlemmar som sent beordras till internationell insats.

Det beskedet har förbundet tidigare gett Försvarensmakten och det återupprepades när ett yrkande, som är gemensamt med OFR/S och SACO Försvarens, överlämnades fredagen den 17 september. På Emil har Försvarensmakten uppgett att samordnade förhandlingar nu inleds avseende arbetstid, utlandsavtalet och ALFF. Enligt förbundets uppfattning finns inga förutsättningar för detta och undrar om syftet med informationen är att föra de anställda bakom ljuset. Officersförbundets förtroende för Försvarensmakten i förhandlingsfrågor är nu förbrukat.

–Det känns som att Försvarensmakten försöker använda oss som förkläde. De kallar till förhandlingar där man inte tilldelat tillräckliga resurser. Tyvärr är det inget nytt. Varje gång Försvarensmakten är på väg att återuppbygga förtroendet så kraschar det igen. Vi har nu tappat förtroendet för Försvarensmakten i det här avseendet och vägrar låta oss utnyttjas som alibi för ambitioner man ännu inte har resurser till och interna misslyckanden där ytterst våra medlemmar får lida konsekvenserna. Försvarensmakten måste nu visa sig villig att lösa den viktigaste frågan som vi idag lagt på bordet, säger Niklas Simson, Officersförbundets förhandlingschef.

Prioriterar uppkommen insats

Förbundet har en tydlig prioritering där den första punkten är ersättning för uppkommen insats.

–Nu har vi en situation där medlemmar snart kan beordras iväg på insats av arbetsgivaren. Då direktiv eller andra skyddsregler saknas måste vi nu åtminstone ha ett avtal som reglerar ersättningar och villkor i den situationen. Vår prioritering kvarstår tills huvudfrågan är löst, säger Simson.

Ett avtal måste visa vilken ersättning medlemmen får vid exempelvis vakansrekrytering till internationell militär insats. Avtalet ska omfatta samtliga medlemmar. Det är också en reaktion på att förbundet inte accepterar bristande ledarskap i Försvarensmakten likt det flygförarna på F7 för snart två år sedan upplevde, att i form av förtäckta hot tvingas till internationell tjänstgöring.

Foto: Lasse Sjögren – FBB

Officersförbundet har tappat förtroendet för Försvarensmakten som motpart och ökar nu trycket.

–Ett avtal om uppkommen insats kan förhoppningsvis i brist på tydlig policy och skyddsregler ha en viss återhållande effekt genom det ekonomiska incitament detta innebär för såväl Försvarensmakten som medlemmarna, säger Niklas Simson.

Försvarensmakten saknar kapacitet

Anledningen till att Officersförbundet väljer att nu göra en tydlig prioritering av få frågor är att förbundet anser att Försvarensmakten ännu inte har kapacitet att genomföra de samordnade förhandlingar de nu påstår förs. Att delta

i flera parallella förhandlingar som aldrig leder till något resultat är inte acceptabelt:

–Idag har Försvarensmakten fördelat förhandlingsuppgifterna på individer som getts alltför kort framförhållning och som en tid framöver dessutom i vissa delar har tidigare ordinarie arbetsuppgifter att slutföra, säger Niklas Simson och fortsätter:

–Att dessutom påstå att man nu för samordnade förhandlingar när man ännu inte fördelat den operativa uppgiften att samordna förhandlingarna tycker vi är att vara väl optimistisk. Vi upplever att det i dagsläget

FAKTA:

Officersförbundets position avseende fortsatta avtalsförhandlingar

- Villkor för uppkommen insats är prioritet ett.
- Med internationell arbetskyldighet kan uppkommen insats, det vill säga order om utlandstjänstgöring med kort varsel, drabba hela kollektivet. Ett avtal om uppkommen insats kan i brist på tydlig policy och skyddsregler ha en viss återhållande effekt på arbetsgivarens beteende genom det ekonomiska incitamentet.
- Prioritet två är att fullfölja förhandlingarna om arbetstidsavtalet. Annars ser förbundet risken för ännu en omstart som överhängande.
- Utöver detta prioriteras ingenting överhuvudtaget. Först när Försvarsmakten levererat utifrån vår prioritering och säkerställt sina personella resurser är vi beredda att diskutera hantering av andra frågor.
- Försvarsmakten måste säkerställa långsiktigt hållbar resurstilldelning för villkors- och avtalsförhandling. Intill Försvarsmakten säkerställt detta är det inte möjligt för oss att göra någon partsgemensam prioritering av hur vi ska hantera det uppkomna läget eller gå in i förhandlingar som på grund av för högt ställda ambitioner kommer dra ut på tiden och därmed ånyo riskera att krascha.
- Om Försvarsmakten misslyckas med ovanstående måste Officersförbundet överväga ytterligare åtgärder för att skapa ännu tydligare incitament för myndigheten att möta medlemmarnas behov.

mer är ägnat att gjuta olja på vågorna. Vår erfarenhet är att omsättningen av personal i dessa funktioner är och har varit för hög så att risken nu är alltför stor att förhandlingar med för högt ställda ambitioner ändå inte kommer kunna slutföras och vi får börja om från början igen.

– För närvarande upplever vi det mest som att man startat en läcktätning och under tiden för medlemmarna bakom ljustet med sin information. Nu har vi tröttnat, nu är det dags att medlemmarna får villkoren för uppkommen insats reglerade, säger Niklas Simson.

BAKGRUND:

Förhandlingsarbetet mellan Officersförbundet och FM under 2010

Våren 2010 – Förbundet ser luckor i arbetet med arbetskyldigheten

Den 25 mars genomfördes ett möte i den partgemensamma utvecklingsgruppen som avhandlade internationell arbetskyldighet, instiftat på Officersförbundets initiativ hösten 2009. Arbetsgivaren återkom trots flera påstötningar aldrig. Först i maj, två månader senare, återkom Försvarsmakten med en ren arbetsgivaravsikt fjärran från de diskussioner som förts. Därmed föll hela arbetet med att ha såväl direktiv som nya kollektivavtal på plats samt gott om tid för medarbetarna att sakligt ta ställning i frågan.

Våren 2010 – Positiva signaler från FM

Samtidigt upplevde Officersförbundet under våren ett stigande förtroende för Försvarsmakten i kollektivavtalsfrågorna. Arbetsgivaren tillsatte en resurs för att föra arbetstidsförhandlingarna. Samtidigt påbörjade den biträdande förhandlingschefen tillsammans med förbundet uppställningsarbetet i den röra som uppkommit under perioden 2007-2009. Det verkade finnas en reell ambition och vi kom ganska långt, men inte hela vägen fram. Frågan om chefernas förutsättningar och villkor är fortfarande olöst.

Våren 2010 – Officersförbundet ställer upp för FM avseende behov av soldatavtal

Under våren svarade Officersförbundet även upp gentemot Försvarsmaktens brådstartade behov att få kollektivavtal till stånd för att möjliggöra anställning av soldater. En situation som inte hade behövt uppstå om det inte var för Försvarsmaktens tidigare uppsägning av det dåvarande soldatavtalet som förbundet hela tiden förklarar oss villiga att omförhandla.

Sommaren 2010 – Officersförbundet ställer upp igen – men påtalar orealistiska förväntningar

Den 30 juni framförde Försvarsmakten ytterligare behov inför hösten. Dessa bestod i att sätta ut tider för att omförhandla ytterligare sju kollektivavtal utöver den förhandling som redan pågår om arbetstidsavtalet.

Officersförbundet tydliggjorde att det var orealistiskt högt ställda ambitioner, inte minst sett mot den bakgrunden att den centrala avtalsrörelsen (om nytt Ralsavtal) pågår parallellt. Men förbundet ställde ändå upp på ambitionen och satte ut tider för dessa förhandlingar.

Sommaren 2010 – ÖB beslutar om arbetskyldighet trots fackliga protester

Den första juli fattade ÖB beslutet om omreglering av anställningsavtal för internationell arbetskyldighet. I överläggningar och förhandling försökte förbundet övertyga ÖB att inte fatta detta beslut då Försvarsmaktens haltande arbete under våren inte resulterat i vad förbundet bedömde som tillräckliga förutsättningar för att medlemmarna ska kunna fatta ett beslut som inte innebar att de tvingades att "köpa grisen i säcken".

Sommaren 2010 – Officersförbundet kräver lönetillägg och utlandstillägg

När beslutet ändå framstod som oåterkalleligt insåg Officersförbundet att det i brist på policy, skyddsregler och svar på relevanta frågor helt plötsligt blev mycket bråttom att åtminstone få de första materiella villkoren på plats. Officersförbundet yrkade därför den första juli på höjd lön under internationell insats samt höjt utlandstillägg som kompensation för det bristfälliga stödet till hemmarvarande. Beslutet samverkades och förhandlades i oenighet och myndighetsledningen avvisade yrkandena om villkor.

Augusti 2010 – Försvarsmaktens förhandlingsarbete krackelerar

Efter semestrarna stod det klart att Försvarsmaktens biträdande förhandlingschefen sagt upp sig, varför det helt plötsligt inte fanns någon att förhandla med avseende de sju avtal vi satte ut tid för före sommaren. Det första mötet, rörande ALFF, som skulle hållits den 24 augusti ställdes in av Försvarsmakten.

September 2010 – Officersförbundet drar i bromsen efter ännu en skenmanöver av FM.

Härnäst på tur, den 9 september var tid utsatt för förhandling om utlandsavtalet. Slutlig kallelse kom först samma dag som mötet skulle hållas. Den information som sedan spreds på Emil angående att förhandlingar om utlandsavtalet nu inleddes uppfattar förbundet som ett försök att lugna stämningarna bland medlemmarna. Vid mötet tydliggjordes Försvarsmakten om att förutsättningarna förändrats och vad Officersförbundets nya förhållningssätt innebär.

Vi lämnade också ett konkret förslag till förhandlingsupplägg i syfte att komma mål med frågan om uppkommen insats så snart som möjligt. Istället för att respondera på förbundets förslag översände Försvarsmakten en kallelse till den 17 september avseende samordnade förhandlingar om arbetstidsavtalet, ALFF och utlandsavtalet.

Var var vi? Vart är vi på väg?

”Framtiden är här”
 Är vi beredda på vad det innebär?
 Är vi klara över vart den för oss?
 Efter 25 år i firman så har jag fått ett erbjudande, smickrande.
 Det känns ju roligt att känna sig utvald.
 Alternativen är, skriv på eller bli avskedad!
 Dessutom så fanns det ett litet förbehåll, jag ska förändra mitt
 anställningsavtal i grunden.
 Jag måste delta i utlandstjänstgöring om jag blir utsedd till detta.
 Men, vänta lite, det skulle jag väl gjort ändå?
 Om nu inte det skulle visa sig att det var ogörligt av andra skäl.
 Dessutom så har det visat sig (efter research) att det inte har
 ställts in någon mission ännu p.g.a brist på intressenter.
 Så vad är egentligen meningen med det nya avtalet?
 Det här kanske ingår i rekryteringskampanjen? Nja?
 Vi kanske ska få någon extra ersättning för att binda upp oss? Nähä.
 Vi kanske ska känna att vi sitter i samma båt allihop.
 Nej! Nu vet jag! Det är det nya fasta ledarskapet som ska bevisas.
 Neej? Var är haken??
 Det är kanske ett besparingsförslag? Nu behöver vi ju inte betala
 extra till de som ska åka iväg!
 De MÅSTE ju ändå! Skitbra!
 Vad månede komma härnäst?
 Vi piloter vet ju hur det går till. Skriv på här! Sedan slipper vi
 förhandla era löner!
 Men det är ju bara 11 år sedan så någon gång (snart) kommer det
 säkert att bli jättebra!
 Tänk vad pengar vi skulle spara på att frysa ALLAS löner!
 Detta skulle ha gjorts för länge sedan. Mer pang för pengarna
 helt enkelt.
 Sen var det ju extra roligt, och smart, att skicka ut detta ”erbu-
 dande” utan att vare sig informera om behovet att göra på
 detta sätt, okunnighet är styrka!
 Eller att bry sig om att största delen av de anställda precis gick på
 semester.
 Då fick vi ju något intressant att fundera på, på vår semester.
 Inte med arbetskamraterna, utan med familjen, juste!
 Vad blir då nästa steg?
 Fullmakt bort? Pensionsålder? Löneförhandlingar bort? (även för
 icke piloter) MBL?
 Det finns ju många arbetsrättsliga åtgärder som är tråkiga för en
 arbetsgivare.
 Nej nu tänker jag nog bara negativt!
 Det är klart att jag nästa gång ska skriva på banklånen ”in
 blanco” eller hur?
 Lita blint på alla!
 Nej fy på mig!
 Detta kommer givetvis att höja arbetsmoral, högre ansöknings-
 siffror, effektivare anställda, spänning på jobbet (vad näst?) Vi
 kommer dessutom att kunna agera inom krigszoner utan vare
 sig egenskydd eller att följa manualer eller föreskrifter.
 Vi kan ju helt enkelt inte säga nej!
 Boken 1984 läste jag för längesedan, den behöver inte läsas om.
 Var är vi och vart är vi på väg och varför?

Yours truly! Johan Karlsson F7

PROFSAFE

Vi lagerhåller
vapensäkerhetsskåp,
kassaskåp, dokumentskåp,
värdeskåp, deponeringskåp,
säkerhetsskåp, värdeväskor,
vertikalskåp. mm.

Tfn. 0371-52 32 90
www.profsafe.se

De flesta verksamheter behöver säker elförsörjning

Saft erbjuder ett brett program av batteri teknologier skräddarsydda för att möta krävande militära och civila behov. Laddningsbart NiCd och primära litium batterier har bevisad prestanda under många år i krävande applikationer runt om i världen. Den senaste litium-jon teknologin är framtagen för att kunna erbjuda en unik kombination av laddningsbarhet och en bred användningstemperatur i ett litet och lätt format.

Huvudkontor/försäljning:

Jungnergatan, Box 709, 572 28 Oskarshamn
Tel 0491-68 020, Fax: 0491-68 085

Teknik/försäljningskontor:

Illervägen 6, 352 45 Växjö
Tel: 0470-452 47, Fax: 0470-452 57

Man kan säga att vi finns för att anhöriga också behöver ett förband.

invid *Zonen.se*

De internationella åtagandena har ökat och Invidzonen finns för de som är kvar här hemma.

Vi är en mjuk organisation som följer anhörigas behov och önskemål. Ett axplock ur våra aktiviteter:

Stödchatt!

Under hösten testkör vi vår nya stödchatt på torsdagar mellan kl. 20.00-22.00.

Chatten bemannas av mentorer som vill hjälpa andra i samma situation.

Forumet!

Vi vet att igenkännandet läker. Här kan du skriva av dig och få svar av andra som också har erfarenhet av att vara anhörig.

Föräldraklubben!

En grupp för dig som är hemma med barn. Klubben möjliggör för föräldrar att träffas för att stötta och hjälpa varandra.

Mentornätverket!

Mentorerna är själva anhöriga som tidigare varit eller är med om en utlandstjänstgöring. Du får kontakt med någon som kan stötta och som vet hur det är att vara anhörig.

läs mer på www.invidzonen.se

ANNONSERA I

Officerstidningen

Medlemstidning för Officersförbundet

SVERIGES STARKASTE ANNONSORGAN INOM FÖRSVARSEKTORN!

*Direktkanalen till beslutsfattare och
inköpare inom bl a;
FMV, FRA, FOI, FortV, MUST,
Pliktverket och Högkvarteret.*

22 000
läser ditt budskap

Annonsavdelningen

Tel: 08-742 10 08 • Fax: 08-742 10 09 • Mail: info@irmermedia.com